

Diumenge, 10 de desembre de 2017

Associacionisme i cultura

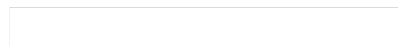
Hemeroteca

Guillem Carreras

Periodista - Equip de redacció Ens de l'Associacionisme

Cultural Català

Col·laboradors de TORNAVEU

REPORTATGES

6/12/2017

Les festes de l'arbre als Països Catalans

Festes de l'Arbre

Tweet

La frase feta “els arbres no ens deixen veure el bosc” no podria ser més idònia. Malgrat que les festes relacionades amb els arbres són habituals en el conjunt de terres de parla catalana, no en som conscients. O, més ben dit, no n'èrem. La publicació d'*Amunt! Les festes de l'arbre als Països Catalans* (Edicions Sidillà) ens permet constatar la gran popularitat que tenen a la nostra geografia. En set anys de recerca, el periodista Llorenç Roviras i el fotògraf Marc Castellet han comptabilitzat 160 municipis on l'arbre és l'eix temàtic d'alguna de les seves celebracions.

Més enllà d'aportar aquesta xifra, que per molts lectors segur que serà sorprenent, l'obra reflecteix la seva vessant més emotiva. Les vint-i-vuit festes que hi són narrades, ordenades cronològicament segons el calendari festiu (solstici d'hivern, Festes de Maig i solstici d'estiu) permeten conèixer la vivència de les persones que hi participen: què fan, què senten, què viuen, i sobretot, perquè es veuen compromeses a formar-ne part. Tal com apunta Vicenç Villatoro en el pròleg del llibre, “les festes de l'arbre són vives i belles i participatives perquè són creadores de sentit. Són útils. (...). Ens fan recordar que malgrat ser avui un país extremadament urbà, tenim una voluntat d'arrelament i de memòria de la terra”.

Com totes les tradicions, les festes de l'arbre s'han actualitzat per complir la funció social que cada generació els hi reclamava. Afortunadament, els Països Catalans conserven una rica mostra de tot aquest pòsit ancestral: grimpejar els arbres per simbolitzar l'assoliment del coneixement dels déus; processons precristianes per lluitar contra l'escurçament del solstici d'hivern (Fia-faia, de Bagà), rituals hagiogràfics (Pi de les Centelles), festes cíviques o literàries (Festa Verdaguer a Folgueres) o fogueres de Sant Antoni per beneir els animals (Sant Antoni de Massalfassar), entre altres.

Catalunya, impulsora de les Festes de l'Arbre

Vista aquesta gran diversitat, no és d'estranyar el comentari que el soldat Henrique Cock va escriure en el manuscrit *Relación del viaje hecho por Felipe II, en 1585, a Zaragoza, Barcelona y Valencia*. Quan la diligència

passa per Hospitalet de Llobregat, el cronista explica al monarca: “Conforme al uso de nuestra patria, celebramos la fiesta del primer dia del mes de mayo con voto a baile y dedicándolo a su Majestad. Los catalanes, más inclinados a fiestas, baile y alegría que ninguna parte de España, guardan con nosotros esta costumbre poniendo en todas partes altos árboles por los pueblos y villas de su provincia”.

Un testimoni que reafirma els orígens seculars d'una tradició que ha viscut múltiples daltabaixos. Les festes, que havien caigut en desús al llarg del segle XIX, tornen a viure un moment d'inflexió a l'inici de la nova centúria. Meravellat per la salvaguarda de la massa forestal que observa a Estats Units, i més concretament l'experiència del Parc Natural de Yellowstone, Rafael Puig i Valls instaura la Festa de l'Arbre (1899) cada 1 de maig. La iniciativa, emmirallada en l'Arbor Day de Nebraska (1872), aviat es va difondre a tot Europa, on les festes entorn l'arbre ja havien tingut un ampli predicament, dotant-los d'un nou caire més enfocat a la repoblació forestal que a la celebració litúrgica. “El grau de civilització d'un país—va arribar a escriure Puig i Valls l'any 1905—es mesura per l'estat dels seus boscos”.

Com tan bé visualitza el logotip de l'Ens de l'Associacionisme Cultural Català, entitat editora de Tornaveu, els arbres simbolitzaven l'equilibri entre tres estats: el compromís amb els orígens, la necessitat de trepitjar terra ferma, i la voluntat d'expandir-nos i buscar fites més elevades. Passat (arrels), present (tronc) i futur (branques) representant el cicle de la vida.

Redacció:

Carrer València, 558, 6è 1è
08026 Barcelona.
Telèfon: 932 691 042
info@tornaveu.cat
www.tornaveu.cat

Consell editorial:

Director: Joan-Ramon Gordo

Gemma Aguilera, Pere Baltà,
Oriol Cendra, Enric Cirici, Èric
Jover, Joan Maluquer, Josep
Santesmases i Josep Viana.

Correcció lingüística:

Àlvar Andrés.

Col·laboradors de TORNAVEU

_____

Els Premis Antoni Carné de l'Associacionisme Cultural Català reben la implicació de:

Fundació Antiques
Caixes Catalanes

BBVA

CX

I la col·laboració de:

fundació ( ) catalunya cultura

L'Ens de l'Associacionisme Cultural Català, editor de Tornaveu, ha rebut l'ajut de:

